

การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมควายรองรับปรับเปลี่ยนการเลี้ยงควายของเกษตรกร ภาคเหนือตอนบนสู่ฟาร์มควายผลิตเนื้อและนม

อนุชาติ คำมา^{1/} อภิวัฒน์ ธนารัตน^{2/} เฉลิมพล ศรีโปลา^{3/}

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและศึกษาคุณภาพน้ำนมควายภาคเหนือตอนบน และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการกำหนดเกณฑ์คุณภาพเพื่อทางการค่าน้ำนมควาย และเพื่อสำรวจและศึกษาความพร้อมเกษตรกรผู้เลี้ยงควายภาคเหนือตอนบนจัดทำฟาร์มมาตรฐานควายผลิตเนื้อและนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นควายนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงควายในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 14 ตัว จากฟาร์มสมาชิก 7 ราย โดยเก็บตัวอย่างน้ำนมควายดิบมาวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมทางด้านลักษณะทางกายภาพ เคมี และจุลินทรีย์ และใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์แสดงความความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงควายจากเกษตรกรผู้เลี้ยงควายดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงควายภาคเหนือตอนบนมีความพร้อม และมีประสบการณ์ในการเลี้ยงที่จะเลี้ยงควายผลิตเนื้อและนม การวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมในด้านต่างๆ สามารถนำค่ามาใช้เป็นเกณฑ์คุณภาพทางการค้าในการจัดทำฟาร์มมาตรฐานควายผลิตเนื้อและนมในภูมิภาคนี้

คำสำคัญ : การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมดิบ กระป๋องนม ภาคเหนือตอนบน

---

* ทะเบียนวิชาการ : 62(2)-0116(5)-103

^{1/}สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่

^{2/}สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำพูน อ.เมืองลำพูน จ.ลำพูน

^{3/}สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง

Buffalo Milk Analysis for Development of Buffalo Production System in Upper Northern

Anuchart Khamma^{1/} Apiwat Thanarat^{2/} Chalermphol sripola^{3/}

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) survey and study the quality of buffalo milk in the upper northern region and use the information obtained to set quality criteria for the commercialization of buffalo milk, and 2) survey and study the readiness of the upper north buffalo farmers, establish Good Agricultural Practices (GAP) for the production of meat and milk buffalo. A total of 14 buffaloes from 7 member farms were collected by the questionnaires data and sampling the raw buffalo milk in order to analyze milk quality in terms of physical, chemical and microbial characteristics. The results show that the farmers in the upper north of Thailand are ready. In addition, they have experience in raising milk and meat buffalo production. The values of milk quality analysis in the mentioned above fields can be used to set the commercial quality criterion for establishing GAP for buffalo to produce meat and milk in this region

Key words : buffalo milk analysis, production system, the upper Northern

---

* Scientific Paper No. : 62(2)-0116(5)-103

^{1/} Chiangmai Provincial Livestock Office A.Muangchiangmai Chiangmai

^{2/} Lumphun Provincial Livestock Office A.Muanglumphun Lumphun

^{3/} Lumpang Provincial Livestock Office A.Muanglumpang Lumpang